

Ärende: Mål nr M 1950-18

Till UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
Box 138
901 04 UMEÅ

Epost mmd.umea@dom.se

Ärende: Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för gruvbrytning i dagbrott och under jord vid Fäbolidsgruvan, i Lycksele kommun.

Sammanfattning: Naturskyddsföreningen i Lycksele stödjer Länsstyrelsens samtliga yrkanden, att de beaktas i målet och som villkor, att Bästa Möjliga Teknik används och försiktighetsprincipen iakttages. Med beaktande av recipienten Öråns känslighet, naturligt mjuka, närings- och humusfattiga vatten med låga pH-värden samt ett Natura 2000-vatten, att DMS krav på sänkta villkorshalter inte medges.

Övrigt noteras:

Även om att vissa metaller finns, i låga halter, naturligt i miljön, så påverkar människans aktiviteter att metallhalter har ökat i vår närmiljö. Besvärliga metaller är ex. bly, kadmium, kvicksilver och arsenik som i låga halter kan vara skadliga för växter och djur. Metaller kan inte brytas ned utan blir kvar under lång tid och påverkar organismerna i vattnet och kan anrikas i näringsväven. Tidsfaktorn måste här tas i beaktande, en aktiv gruvverksamhet i ca 15 år, med en efterföljande urlakningsperiod. (Naturvårdsverket rapport 4920).

SLU, Institutionen för Miljöanalys anger här, i ovanstående rapport: Risk för effekter i känsliga vatten, ($\mu\text{g/l}$): As > 5 , Ni > 15 , Pb > 1 , Zn > 20 , Cu > 3 (vid större vattendrag kan kopparhalten vara högre) , Cd > 0.1 . Med effekter menas här att arter eller artgrupper tar skada främst genom försämrad reproduktion eller som sämre överlevnad i tidiga livsstadier.

En ny avhandling som doktoranden Johan Lidman, vid Umeå Universitet, institutionen för ekologi, miljö och geovetenskap, nyligen presenterade, visar att metallföroreningar i vattenmiljön, en studie i Laisvall, även kan påverka insektsätande fåglar på land. Detta innebär att miljö kvalitetsnormer, MKN, som vanligtvis baseras på studier med fokus på insekternas larvstadium, kan vara för högt satta och därigenom inte skyddar organismerna i vattenmiljön. (www.umu.se/nyheter).

Det är troligt att metallhalterna i Örån blir höga även längre nedströms, dels på grund av de stora flödes variationerna samt att driftfaunan i vattendraget förflyttar sig på naturligt sätt i

sitt habitat. Se bilagda översiktliga ekologiska rapport ”Inventering av några biflöden till Örán”, daterad 2021-12-01, Naturskyddsföreningen Lycksele kretsen.

Naturskyddsföreningen i Lycksele vill också tydligt påpeka, att bäcköring och insjö öring, *salmo trutta*, finns i hela vattendraget, Örán.

Eventuella utsättningar av fiskyngel förutsättes ske i samråd med respektive Fiskevårdsområden, FVO, och Vattenråd VRO samt Länsstyrelsen för en rätt biologisk anpassad utsättning.

Det måste uppmärksammas att guld inte är någon kritisk metall för den pågående klimat- och energiomställningen. (SGU nyhetsbrev 3 september 2020, ”EU uppmärksammar bristen på kritiska råvaror”.). Här visas också att genom en stärkt cirkulär ekonomi, exempelvis genom minskad överkonsumtion, mer återbruk och återvinning och bättre eco-design, så kan samhället minska beroendet av många råvaror och därmed minska miljöbelastningen.

Kan påminnas om att Miljöbalkens krav på Hållbarhet gäller för alla aktörer i samhället liksom de svenska Miljökvalitetsmålen.

Styrelsen genom

Ann-Louise Hansson, ordförande

Torgny Forsgren, adjungerad